

1. HISTORIE OCHRANY PŘÍRODY

- Starověk (kácení lesů, nadměrná pastva, eroze půdy ve středomoří)
240 př.n.l....Indie ... zákony na ochranu ryb, zvířat, lesů, vyčleněna zvláštní území
- Středověk...Evropa....mizení zubrů, medvědů a vlků
- Zač. 19. stol...nástup **romantismu**...silný motiv pro ochranu přírody (náměty v divoké přírodě), postupné uvědomování si estetické hodnoty přírody
- 1853...skupina umělců vyhlásila tzv. „umělecké partie lesa“ ve Fontaineblau u Paříže, (uzákoněna), postupně vyhlásování ochrany nad dalšími zákoutími Paříže
- 2.pol.19.stol....vln snah o ochranu přírody z USA (vrcholí „dobývání“ západu)

1.3. 1872 vyhlášen Yellowstoneý národní park (1.skutečně státní chráněné území udržované ze státního rozpočtu)

Vývoj v českých zemích

- 14.stol....**Karel IV....Maiestas Carolina (1355)**

„...Chtějice, aby lesy zůstaly nedotknuté a věčné, rozkazujeme, aby žádný z našich hajných ani žádná jiná osoba, nesměl jej káceti, vyvážeti nějaké dříví z našich lesů, zcizovati je nebo prodávati, leč pouze dřevo suché a to, které padne silou větru...Kdo by jednal opačně, tomu hrozí trest utěti pravé ruky...“

- 1. lesní zákon u nás a jeden z prvních v Evropě, odpověď na rychle postupující kolonizaci území, podtext ochrany královského majetku – odpor šlechty

1436...**Zikmund Lucemburský**...dokument na ochranu královského majetku

„...Ti, kdo by takovou všetečností naplněni byli, že by oheň kladli nebo klásti kázali v lesích našich v mezích království našeho českého, ohněm až do skonání pálení mají býti...“

- postupně vznik dalších předpisů na státní i lokální úrovni:

1721...kníže Adam Schwarzenberg-Opatření k ochraně medvědů v Šumavských lesích

1724...“Lesní řád na panství Vimperk“

1837...Nařízení o povinnosti údržby stromů při cestách

28.8.1838...hrabě Jiří Buquoy vyhláší ochranu nad územím v Novohradských horách, dnes NPR **Žofínský prales**

1858...pralesová rezervace na Boubíně (přirozený horský jedlobukový les)

1894...Barrandova skála

- **zač. 20.stol.**...na Moravě vzniká síť dodnes chráněných území na pozemcích Lichtenštejnů, cenné celky, dnes jádra přírodních rezervací: Šerák-Keprník (Jeseníky), Vrapač (Litovelské Pomoraví), Javořina (Bílé Karpaty)
- konec snah – 1. sv. válka
- meziválečné období :
 - skutečná státní ochrana přírody, součástí „Ministerstva školství a národní osvěty“
 - vznik systému tzv. konzervátorů a zpravodajů ochrany přírody, v čele **Rudolf Maximovič** – zakladatel moderní státní ochrany
 - období těsné spolupráce s odborníky a vědeckými institucemi, prof. Zlatník
 - tendence vyhlášovat chráněná území (1922 – 7 rezervací, 1938 – 160)
- období po 2. sv. válce:
 - OP není hlavním státním zájmem, spadá pod resort zemědělství, zpravodajové a konzervátoři min. pravomoce
 - **zákon č.40 /1956 o státní ochraně přírody** – předpoklady k zakládání sítě chráněných území, do r.1986 neměl sankční ustanovení, málo účinný
 - 1992 přijat stávající zákon ČNR **č.114 /1992 o ochraně přírody a krajiny**

Vývoj ve světě

- období po 2. sv. válce... ochrana přírody výrazně mezinárodní charakter, zakládána řada mezinárodních organizací:
 - 1948 – IUPN - Mezinárodní unie pro ochranu přírody**
(International Union for Protection of Nature and Natural Resources)
 - 1956 – přejmenování na IUCN (místo Protection Conservation)
 - 1961 – WWF (World Wild Life Found)**
 - sídlo: Gland u Ženevy
 - 3 základní okruhy problémů:
 1. zachování základních ekolog. procesů
 2. záchrana genetické diverzity
 3. trvalé využívání druhů a ekosystémů
- další významné mezinárodní akce na ochranu přírody:
 - 1966 IUCN vydává 1.červenou knihu na ochranu druhů
 - 1968 konference UNESCO v Paříži
 - 1971 1. červená kniha rostlin
 - 1971 Ramsarská konvence
 - 1979 Bonnská konvence
 - 1992 Rio de Janiero – Summit Země